

تمام پاسخ ها در برگه ای سفید نوشته شود.	تاریخ آزمون: ۹۹/۱۰/۳ زمان پاسخگویی: ۷۵ دقیقه ساعت شروع: ۸ صبح تعداد صفحه و سوال: ۲۰ - ۳	باسمه تعالی سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان مدیریت آموزش و پرورش بجنورد دبیرستان فرزنانگان دوره دوم	نام درس: علوم و فنون ادبی ۱ نام و نام خانوادگی: پایه و رشته: دهم انسانی کلاس: طراح و نام دبیر: سیده مریم نقیب
«هیچ ثروتی چون عقل و هیچ فقری چون نادانی و هیچ ارثی چون ادب نیست.» امام علی علیه السلام			
بارم	مبانی تحلیل متن و تاریخ ادبیات (۴ نمره)		ردیف
۰/۷۵	درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کنید: الف) عمده ترین مرکز فرهنگی در زمان سامانیان شهر سمرقند بود. ب) زبان پهلوی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانیان آثاری به این زبان تالیف می شد. پ) شاعران قرن چهارم بیشتر به واقعیت درونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از تعالیم اخلاقی فراتر نمی رفت.		۱.
۰/۷۵	جاهای خالی را پر کنید: الف) کتاب ها معمولا متون ..... هستند. (شنیداری، دیداری، شنیداری - خوانداری، خوانداری) ب) موضوع شاهنامه ابومنصوری ..... است. پ) یادگار زیربان به زبان ..... است.		۲.
۰/۷۵	نثر دوره سامانی به چه موضوعاتی توجه دارد؟		۳.
۰/۷۵	با توجه به متن زیر به پرسش ها پاسخ دهید: « عامل شهری به خلیفه نبشت که دیوار شهر خراب شده است، آن را عمارت باید کردن. جواب نبشت که شهر را از عدل دیوار کن و راه ها از ظلم و خوف پاک کن که حاجت نیست به گل و خشت و سنگ و گچ. » سیاست نامه الف) یک ویژگی زبانی استخراج کنید. ب) یک آرایه بیانی در این متن نشان دهید. پ) پیام محوری این حکایت چیست؟		۴.
۱	با توجه به سروده زیر به پرسش ها پاسخ دهید: « ما همه چشمیم و تو نور ای صنم روی مپوشان که بهستی بود حور خطا گفتم اگر خواندمت تا به کرم خرده نگیری که من چشم بد از روی تو دور ای صنم هر که ببیند چو تو حور ای صنم ترک ادب رفت و قصور ای صنم غایبم از ذوق حضور ای صنم » الف) این سروده چه لحنی دارد؟ ب) یک آرایه بدیع لفظی در این سروده نشان دهید. پ) دو نکته زبانی استخراج کنید.		۵.

موسیقی شعر (۶ نمره)		
۰/۵	علامت هجایی « — UU — » در کدام مصراع تکرار شده است؟ الف) وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی ب) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند پ) شب تار است و ره وادی ایمن در پیش ت) ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی	۶
۰/۵	عبارت زیر را یک بار با همزه و بار دیگر با حذف همزه تقطیع هجایی و علامت گذاری کنید: « من از این جا »	۷
۰/۵	واج های واژه « عامیانه » را جدا کنید.	۸
۰/۵	مصراع زیر چند مصوت کوتاه و چند هجای کشیده دارد؟ مشخص کنید: « گل بخندید و باغ شد پدرام »	۹
۰/۵	مصراع زیر چند مصوت بلند و چند هجای کوتاه دارد؟ مشخص کنید: « طاعت آن نیست که بر خاک نهی پیشانی »	۱۰
۰/۵	..... آشکارترین ابزار موسیقی شعر و ..... اساسی ترین عامل پیدایی شعر است.	۱۱
۱	لحن و فضای عاطفی هریک از اشعار زیر را بررسی کنید: الف) به تیر و کمان و به گرز و کمند ب) خورشید زیر سایه زلف چو شام اوست پ) بر مرگ دل خوش است در این واقعه مرا ت) بیفگند بر دشت نخچیر چند ث) یکی آتشی بر فروزید سخت ج) طوبی غلام قد صنوبر خرام اوست ح) کآب حیات در لب یاقوت فام اوست	۱۲
۱	تفاوت آهنگ و موسیقی ابیات زیر را بیان کنید: الف) بیا تا گل برفشانیم و می در ساغر اندازیم ب) بی عمر زنده ام من و این بس عجب مدار ج) فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم ح) روز فراق را که نهد در شمار عمر	۱۳
۱	بیت زیر را تقطیع هجایی کنید و علامت هر هجا را بگذارید: « ای رونق جانم ز تو چون چرخ گردانم ز تو گندم فرست ای جان که تا خیره نگردد آسیا »	۱۴
زیبایی شناسی (۶ نمره)		
۰/۵	کامل کنید: الف) عواملی که موسیقی لفظی را پدید می آورند، ..... می خوانیم. ب) موسیقایی ترین نوع سجع، ..... است.	۱۵
۰/۵	سجع ها را بیابید و نوع هریک را مشخص کنید: الف) حکما گفته اند هر چه نباید دلبستگی را نشاید. ب) خشم بیش از حد گرفتن وحشت آرد و لطف بی وقت هیبت ببرد.	۱۶

۱/۲۵	بر اهل معنی شد سخن اجمال ها بر اهل صورت شد سخن تفصیل ها اجمال ها	
۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵	در هریک از گزینه های زیر، نمونه های واج آرایی و واژه آرایی مشخص کنید: الف) خیرت خراب تر کرد جراحی جدایی ب) خلوتم چراغان کن ای چراغ روحانی پ) بگذار دستت راز دستم را بداند ت) الهی به شناخت تو زندگانیم، به نام تو آبادانیم، به یاد تو شادانیم و به یافت تو ناتوانیم.	۱۷
	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۰/۷۵	سه ویژگی زبانی از متن زیر استخراج کنید. « نوشته اند: درزی ای و جولاهه ای با هم دوستی داشته اند و چون به هم بنشستند، می گفتندی که این کار این شیخ، هیچ بر اصل نیست. روزی با یکدیگر می گفتند که این مرد دعوی کرامت می کند؛ بیا تا هردو به نزدیک وی درشویم؛ اگر شیخ بداند که ما هریکی چه کار کنیم و پیشه ی ما چیست، بدانیم که او بر حق است و آنچه می کند، بر اصل است. »	۱۸
۱	ابیات زیر را از نظر قلمرو فکری بررسی کنید: الف) بشنو این نکته که خود را ز غم آزاده کنی آخر الامر گل کوزه گران خواهی شد ب) طی زمان کن ای فلک، مژده وصل یار را شد به گمان دیدنی، عمر تمام و من همان خون خوری گر طلب روزی ننهاده کنی حالا فکر سبو کن که پر از باده کنی پاره ای از میان ببر، این شب انتظار را چشم به ره نشانده ام، جان امیدوار را	۱۹
۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵	با توجه به شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید: « خرد هر کجا گنجی آرد پدید خدای خرد بخش بخرد نواز رهایی ده بستگان سخن نهان آشکارا درون و برون الف) قالب این شعر چیست؟ چرا؟ ب) واژگان قافیه و حروف مشترک قافیه را در بیت دوم مشخص کنید. پ) نوع این سروده را از نظرگاه قلمرو فکری تعیین کرده نتیجه گیری کنید. ت) از هریک از سطوح سه گانه قلمرو ادبی، یک ویژگی ادبی در این شعر بیابید.	۲۰
	گل های اندیشه تان پرشکوفه و بارور باد.	